

۲۰۲۱/۰۹/۱۵

سلطان جان کلیوال

زما د وطن خیره!

زما وطن افغانستان دی. دا وطن د آسیا د لوی وچي په منځ کی پروت دی. لور غرونه، تنگي شني دري او پراخه هموار او نا آباد ډاکونه لری. د لوړو غرونه نه یی گن شمیر ردونه او سیندونه بنکتو برخو ته په شنو درو کی را بهیږی، په دی درو کی د نری تر ټولو با ایمان، پاک زری، صادق او د نری تر ټولو غریب او نادار ولسونه ژوند کوی. دا د نری تر ټولو ډیر شکر گزاره او صابر خلک دی، که په ۲۴ ساعتو کی یی یو کرت هم گیده مړه شی د خپل خدای شکر کاری او په ډیر اخلاص د خپل پروردگار په حضور کی په سجده پریوځی. ایمانداری، میلمه پالنه او نوع پالنه یی په ټوله نری کی شهرت لری، په لوظ او قول یا په وعده و لار خلک دی، په چا تیری او تجاوز نه کوی، خو د چا تیری او تجاوز هم نشی زغملی. لنډه داچی دا ساده او پاک زری خلک په لسگونو داسی غوره صفتونه لری چی د ټولی دنیا د خلکو خوبسیري او له همدی کبله ورته درناوی کوي.

اوس دا وطن یواځی د هوا نه د ځمکی د جغرافیي یوه برخه بنکاری او سری فکر کوی چی دا هم یو ملک دی، وطن دی، انسانان پکی اوسیری، بنکلی طبیعی منظری به لری، تاریخی اثار به لری، د لرغونو تمدنونو نیني نښانې به پکی وی، خلک به یی د نوری دنیا د انسانانو په څیر یو بل سره مینه لری، چی په لاره ځی له پیژندلو پرته به یو بل ته مسکا کواو درناوی کوی، د اړتیا په وخت کی به یو د بل لاس نیسی، بنکلی آب و هوا به لری، سر شاره طبیعی شتمنی به لری، خلک به د خپلو شتمنیو نه د خپل ژوند د ښه والی د پاره کاری اخلی او دا بنکلی جغرافیه به د نری له سیلانیانو ډکه وی او داسی نور فکرونه به کیږی. دا فکرونه به د هغه چا په ذهن کی را گرځی چی په هوای جهاز کی د هوا نه د دی جغرافیي له پاسه تیریری او لور غرونه، شني دري، پراخ ځنگلونه، څپاند سیندونه او پراخه ډاکونه یی د الوتکی له وړی کرکی نه وینی.

دوي زما د وطن د اصلي څیري نه، نه دي خبر، دوي نه پوهیږی چی په پیږیو پیږیو د دی وطن له اوبو، له ځنگلو، له طبعی شتمنیو او حتی له بشری ځواک نه، د دوی همسایه گان او نور نړیوال استفاده کوی او دی نادار او غریب ولس ته پکی حتی د ورځی مزدوری هم نه پیدا کیږی.

دا په هوا کی تیریدونکي سیلانیان نه دی خبر او که خبر هم وی شاید له نژدی نه یی د دی وطن ننني څیره نه وی لیدلی. دوي نه پوهیږی چی په دا تیره نژدي نیمه پیږی کی په دی بنکلی ملک څه نا ترونه تیر شویږی، دوی نه پوهیږی چی د شوروی په نوم یوی سری بلا د دی وطن د ناوی په څیر بنکلی مخ څنگه بدرنگ کړیدی؟ څنگه یی د ا شنی دري او په دی درو کی ټولی کروندی په خارستان بدلی کړی او څنگه یی د دی پاکي خاوری هره لویشت ځمکه د همدی با ایمانو مگر غریبو او بی وسي انسانانو په وینو خړوب کړیده؟ دوی نه دی خبر چی دشوروی د زیر ځواک مریانو چی د همدی خلکو خپله وینه وه څومره خپل وطنوال د هیڅ د پاره په جمعی قبرونو کی ښخ کړیدی؟ دوی نه پوهیږی چی د همدی بی وزلو خلکو څومره بی گناه اولادونه د سرو لیوانو سره د همکاری په نوم د تور دښمن په لمس د جهاد او د الله اکبر د ستر نامه په یادولو له تیغه تیر شویږی؟ دا په هوا کی تلونکی سلانیان نه پوهیږی، چی د الله د ستر نامه د یادولو لاندی، د دی ملک، څومره سرکونه، پلونه، بندونه، زراعتی، صنعتی، تعلیمی، مذهبی او ټولنیز مرکزونه او لوی لوی ښارونه ډیری وړی شوی او په خاړو ایرو اغوبنتی دی؟ او عجبه خو داده چی وطن یی وران شو خو ملت نابود نه شو.

دا زخمونه لانه وو جور، دا تباهي لارواني وي چي د مذهب نور تر پخوانيو سل چنده تيز او قهرجن، په همسايه هيواد كي جور وړانوي لښكر په دي وطن را خوشي شو.

دا په هواي الوتكه كي سور سلاني نه پوهيري چي دي د اسلام د مبارك دين د ساتني مدعيانو د خپلو مسلمانو ورونو په بيا مسلمانولو كي د دي جغرافياي خيره بلكل له كتلو نه و ويسته. د ټولني تر نيمايي زيات جوړونكي انسانان (بنخي) يي په كوركي بندياني كړي، د ټولو تعليمي موسسو دروازي د وطن د اولاد په مخ و تړلي شوي، يواخي په ديني زده كړو د هيواد د آبادي د پاره اکتفا وشوه، موسيقي او هنري فعاليتونه له منځه ولاړل، تلويزونه اعدام شول، عكس اخستل منع شول او سونو مليونو د خلكو شخصي عكسونه په اور و سوځول شول، جوماتونو كي د لمانځه د ادا كيدو د پاره د حاضري لستونه واچول شول، ټولي بنخي د بوكري (چادري) او ټول نارينه د اوږدو ږيرو په پريښولو مكلف و گڼل شول. د ټولي دنيا ياغي ډلي دي وطن ته راغلي او داسي نوري په لسگونو نوي لوبي پيل شوي.

ممکن دا سيل کونکي به خبر وي چي دي حالت ډير دوام ونه كړ، د ۲۰۰۱ وم كال د سپتمبر د يوولسمه واقعه را منځ ته شوه. د دي سره سم د دنيا تر ټولو لوي او يکه تاز قوت ته مناسبه بهانه په لاس ورغله او د دنيا له ټولو په غريب او مظلوم ملک افغانستان باندې د خپلو هدفونو د پاره (چي هرڅه وو؟) حمله وکړه او په دي وطن د رانازلي شوي شديدې افراطي ډلي تسلط پای ته ورساوه. امريکا د دي د پاره چي دي حمله ته مشروعيت ورکاندې د ملل متحد نه يي فيصله واخسته او ټول نظامي ملگري يي په فاجعه كي را شريك کړل.

دي مغرور او بي باکه زير ځواک افغان ولس ته د انساني ژوندانه د جوړښت شنه څراغونه ور ښکاره کړل، د تروريزم د ختميدو، د دموکراسي د رامنځ ته کيدو او د افغانستان د آبادي د پاره يي ژمني وکړي او د وران افغانستان په جوړيدو يي پيل وکړ.

لومړي کار يي دا وکړ چي نوي داسي يو لاس پوځي حکومت يي د هيواد د مشهورو غلو، ډاکوانو او د ملي شتمنيو د لوټمارانو او کباريانو نه جور کړ، دي کار له صحنې نه ويستلي شوي طالبان چي ورو کونجو نو ته ور ټول شوي ول، ورو ورو بيرته سره را توليدو ته و هڅول.

د امريکا زير ځواک هيواد هم د آبادي په نوم د خپلو خلکو د ټکس ورکونکو له بودجي څخه په مليارډونو ډالار راو ويستل او داسي يي مصرف کړل چي (۵۰٪) يي خپلو غلو په لار كي چور کړل، ممکن (۴۰٪) به يي افغان غلو ملگرو ته ور رسيدلي وي او شايد چي (۱۰٪) به يي د هيواد په نظامي او ملکي خدماتو كي مصرف شوي وي.

په دي ټولو کړو وړو كي ورسره د افغانانو د بدبختي او تباهي لوي رامنځ ته کونکي او تاريخي دښمن پاکستان د بي عقلو امريکاي واکدرانو د استاد او رهنما په حبيث وجود درلود او ټول کارونه د انگرېز د دي شاگرد په خوښه پر مخ تلل. دپاکستان غوا بيا لنگه شوه او د هغو طالبانو په را ټولولو چي دوي په امريکا خرڅ کړي ول، د امريکا د زندانونو د راخلصولو څخه د نوو هدفونو د سرته رسولو د پاره د امريکاي مقاماتو سره په کار پيل که او لازمه نتيجه يي تری تر د لاسه کړه.

دي ډلي ورو ورو قوت و موند او د متجاوزو قوتونو او د لاس پوځي افغان دولت په وړاندې په وسله واله مبارزه پيل وکړه. پنځلس کاله يي گرمه جگړه وکړه او د افغان هيواد د جغرافياي خيره يي چي تر يوه حده د كتلو شوي وه بيا داسي بدرنگه کړه چي د هرچا له كتلو يي و ويسته.

د هوا سيلانيان ممکن و نه پوهيري چي دلته په هر ښار كي بيا د وينو رډونه روان شول، بيا د هيواد کلي او باندي د درنو بمونو او چاودونو لاندې راغلي، ډاکرت په ودونو، په جنازو، په جوماتو او په هر ډول غونډو هم بمونه و ورپدل او ورسره يوځای په لکونو تازه زلميان په شهادت ورسيدل. زه يقين لرم چي د سيل کونکي به هم خبر وي چي دا کړت په دنيا كي د دموکراسي لوي ساتونکي په هغه ملک چي د ده له برکته د دنيا تر ټولو فقير او تر ټول د مفسد زعامت لرونکي هيواد ورنه جور شو د بمونو د مور د چاودونو ازمايښتونه هم وکړل.

د هوا نه سیل کونکی به حتمی خبر وی چی دی زبر خُواک شل کاله په دی جغرافیه کی تیر کرل او تر شلو کالو وروسته په داسی حالت کی دی هیواد نه را ووت چی خپل ټول مرکزونه یی ویچار کرل، ټول هغه وسایل او وسایط چی د خُان سره یی نه شو نقلولی له منځه یورل او زمونږ د هیواد هغه ویروونکی خیره یی نری ته ور بنکاره کړه چی هر وجدان لرونکی انسان ور باندی لعنت ووايه. زبر خُواک دا خیره یی هم په اثبات ورسوله چی زما هیواد یی تر شلو کالو وروسته بیرته هماغه نقطه کی پریشود په کومه کی چی یی د ده له ورتگ نه د مخه قرار لروده. خو سیل کونکی باید و پوهیږی چی امریکا زما د وطن د پیژندنی په باب غلطه محاسبه کړی وه. د امریکا هیڅ زعامت داسی فکر نه و کړی چی د دوی د زبرخُواک په وړاندی به داسی یو نه ماتیدونکی خُواک سر راپورته کوی چی په وری نس او لوڅو پینو به دا مغرور خُواک له پینو غورزوی او په ټیټو سترگو به د بی حسابیه مالی او خُانی بی گټی او بی نتیجی تاوانو وروسته خپل کورته را گزری او د خپل وطن د خلکو د بی شمیره پوښتنو او شدیدې کرکی سره به هم مخامخ کیږی.

نو گرانه د هوا نه لیدونکی سیلانیه! ته چی هر خُوک یی هیله ده چی یوه ورځ خُمکی ته را کوز شی او زما د هیواد زخمی زخمی خیره له نژدی وگوری او د زبرخُواکونو د انسانی معیار اندازه د همدی جغرافیی له خیری نه اټکل کړلی شي.

پای.

برای مطالب دیگر سلطان جان کلیوال روی عکس کلیک کنید